

Briselē, 5.6.2019.
COM(2019) 505 final

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

**par Vācijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu
par Vācijas 2019. gada stabilitātes programmu**

Ieteikums

PADOMES IETEIKUMS

par Vācijas 2019. gada valsts reformu programmu un ar ko sniedz Padomes atzinumu par Vācijas 2019. gada stabilitātes programmu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 121. panta 2. punktu un 148. panta 4. punktu,

ņemot vērā Padomes Regulu (EK) Nr. 1466/97 (1997. gada 7. jūlijs) par budžeta stāvokļa uzraudzības un ekonomikas politikas uzraudzības un koordinācijas stiprināšanu¹ un jo īpaši tās 5. panta 2. punktu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1176/2011 (2011. gada 16. novembris) par to, kā novērst un koriģēt makroekonomisko nelīdzsvarotību², un jo īpaši tās 6. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas ieteikumu,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūcijas,

ņemot vērā Eiropadomes secinājumus,

ņemot vērā Nodarbinātības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas un finanšu komitejas atzinumu,

ņemot vērā Sociālās aizsardzības komitejas atzinumu,

ņemot vērā Ekonomikas politikas komitejas atzinumu,

tā kā:

- (1) Komisija 2018. gada 21. novembrī pieņēma gada izaugsmes pētījumu, tādējādi uzsākot 2019. gada Eiropas ekonomikas politikas koordinēšanas pusgadu. Tajā pienācīgi ņēma vērā Eiropas sociālo tiesību pīlāru, ko Eiropas Parlaments, Padome un Komisija pasludināja 2017. gada 17. novembrī. Gada izaugsmes pētījumā iekļautās prioritātes Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Komisija 2018. gada 21. novembrī uz Regulas (ES) Nr. 1176/2011 pamata pieņēma arī brīdināšanas mehānisma ziņojumu, kurā Vācija bija minēta to dalībvalstu vidū, par kurām tiks izstrādāts padziļināts pārskats. Tajā pašā dienā Komisija pieņēma arī ieteikumu "Padomes ieteikums par eurozonas ekonomikas politiku", kuru Eiropadome apstiprināja 2019. gada 21. martā. Ieteikumu par eurozonas ekonomikas politiku (turpmāk "eurozonai adresētais ieteikums") Padome pieņēma 2019. gada 9. aprīlī.

¹ OV L 209, 2.8.1997., 1. lpp.

² OV L 306, 23.11.2011., 25. lpp.

- (2) Ņemot vērā to, ka Vācija ir dalībvalsts, kuras valūta ir euro, un ka ekonomiskajā un monetārajā savienībā tautsaimniecības ir savstarpēji cieši saistītas, Vācijai būtu jānodrošina, ka tiek pilnībā un laikus īstenots eurozonai adresētais ieteikums, kurš atspoguļojas turpmāk sniegtajā 1. un 2. ieteikumā. Jo īpaši ieguldījumu pasākumi un atbalsts algu pieaugumam palīdzēs īstenot pirmo eurozonas ieteikumu attiecībā uz eurozonas līdzsvara atjaunošanu, un nodokļu novirzīšana no darbaspēka palīdzēs īstenot trešo eurozonas ieteikumu attiecībā uz darba tirgus darbību.
- (3) 2019. gada ziņojums par Vāciju³ tika publicēts 2019. gada 27. februārī. Tajā bija izvērtēts, kā Vācija īstenojusi tai adresētos ieteikumus, ko Padome pieņēma 2018. gada 13. jūlijā, turpmākie pasākumi, kas veikti pēc iepriekšējos gados pieņemtajiem ieteikumiem, un Vācijas progress virzībā uz stratēģijas “Eiropa 2020” valsts mērķu sasniegšanu. Tajā bija ietverts arī padziļināts pārskats, kurš veikts saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 5. pantu un kura rezultāti arī tika publicēti 2019. gada 27. februārī⁴. No Komisijas veiktās analīzes secināms, ka Vācijā pastāv makroekonomikas nelīdzsvarotība. Konkrētāk, lēni sarūkošais tekošā konta pārpalikums joprojām ir liels, un tam ir pārrobežu nozīme. 2018. gadā pārpalikums nedaudz saruka saistībā ar iekšzemes pieprasījuma pieaugumu, un paredzams, ka turpmākajos gados tas turpinās pakāpeniski samazināties, vienlaikus pārsniedzot makroekonomikas nelīdzsvarotības novēršanas procedūrā noteikto robežvērtību. Pārpalikums atspoguļo pieticīgu iekšzemes ieguldījumu līmeni attiecībā pret uzkrājumiem gan privātajā, gan publiskajā sektorā. Ir veikti pasākumi, lai veicinātu privātos un publiskos ieguldījumus, kas ir ievērojami palielinājušies. Tas ir veicinājis pieaugumu, kuru vairāk veicina iekšzemes pieprasījums. Tomēr varēja būt gaidāms, ka ieguldījumi un patēriņš kā daļa no IKP pieaugs vairāk, ņemot vērā labvēlīgos finansēšanas nosacījumus, neveikto publisko ieguldījumu apjomu, jo īpaši pašvaldību līmenī, un pieejamo fiskālo telpu. Algu pieaugums nedaudz palielinājās līdz ar kāpjošo pieprasījumu pēc darbarokām, tomēr reālais algu pieaugums joprojām ir pieticīgs.
- (4) Vācija savu 2019. gada valsts reformu programmu iesniedza 2019. gada 16. aprīlī un 2019. gada stabilitātes programmu iesniedza 2019. gada 17. aprīlī. Lai ņemtu vērā abu programmu savstarpējo saistību, tās izvērtētas vienlaikus.
- (5) Attiecīgie šai valstij adresētie ieteikumi ir ņemti vērā, plānojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus (“ESI fondi”) 2014.–2020. gada plānošanas periodam. Kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 1303/2013⁵ 23. pantā, Komisija var pieprasīt dalībvalstij pārskatīt tās partnerības nolīgumu un attiecīgās programmas un ierosināt grozījumus, ja tas ir vajadzīgs, lai palīdzētu īstenot attiecīgos Padomes ieteikumus. Sīkāku informāciju par minētā noteikuma izmantošanu Komisija ir sniegusi Norādēs par to, kā piemērojami pasākumi, kuri saista ESI fondu efektivitāti ar pareizu ekonomikas pārvaldību⁶.
- (6) Uz Vāciju pašlaik attiecas Stabilitātes un izaugsmes pakta preventīvā daļa. Valdība savā 2019. gada stabilitātes programmā plāno budžeta pārpalikumu no ½ līdz ¾% no

³ SWD(2019) 1004 final.

⁴ COM(2019) 150 final.

⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1303/2013 (2013. gada 17. decembris), ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 (OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.).

⁶ COM(2014) 494 final.

IKP laikposmā no 2019. līdz 2023. gadam. Vadoties pēc pārrēķinātās strukturālās bilances⁷, visā programmas periodā tiku pārsniegts vidēja termiņa budžeta mērķis, kas ir strukturālais deficīts 0,5 % apmērā no IKP. Saskaņā ar 2019. gada stabilitātes programmu sagaidāms, ka vispārējās valdības parāda attiecība pret IKP 2019. gadā samazināsies zem Līgumā noteiktās atsauces vērtības 60 % apmērā no IKP un pakāpeniski samazināsies līdz 51¼% 2023. gadā. Makroekonomikas scenārijs, kas ir minēto budžeta prognožu pamatā, ir labvēlīgs. Pamatojoties uz Komisijas 2019. gada pavasara prognozi, sagaidāms, ka strukturālajā bilancē tiks reģistrēts pārpalikums 1,1 % apmērā no IKP 2019. gadā un 0,8 % apmērā no IKP 2020. gadā, kas pārsniedz vidējā termiņa budžeta mērķi. Prognozēts, ka vispārējās valdības parāds turpinās stabili samazināties. Kopumā Padome uzskata, ka saskaņā ar prognozēm Vācija 2019. un 2020. gadā atbildīs Stabilitātes un izaugsmes pakta noteikumiem. Tomēr vienlaikus būtu svarīgi, nepārkāpjot vidēja termiņa budžeta mērķi, izmantot fiskālo un strukturālo politiku, lai panāktu noturīgu augšupejošu tendenci privātajos un publiskajos ieguldījumos, jo īpaši reģionālajā un pašvaldību līmenī.

- (7) Publiskie un privātie ieguldījumi 2018. gadā ievērojami palielinājās, bet ieguldījumu attiecība joprojām ir zem eurozonas vidējā rādītāja. Publiskie ieguldījumi 2018. gadā pieauga par 7,7 % nominālā izteiksmē un par 3,8 % reālā izteiksmē, tomēr ir jāpieliek lielākas pūles, lai risinātu lielo neveikto ieguldījumu problēmu, jo īpaši attiecībā uz ieguldījumiem infrastruktūrā un izglītībā. Pēc negatīvu izaugsmes rādītāju laikposma reālā publisko ieguldījumu izaugsme pēdējo 3 gadu laikā ir bijusi pozitīva. Tas atspoguļo valdības centienus palielināt ieguldījumus. Tomēr ieguldījumi pašvaldību līmenī joprojām bija mazāki par vērtības samazināšanos, un līdz 2018. gadam neveikto ieguldījumu apjoms palielinājās līdz 5 % no IKP. Kopā ar labvēlīgo budžeta stāvokli tas liecina, ka ir iespējams palielināt ieguldījumus visos pārvaldes līmeņos, jo īpaši reģionālajā un pašvaldību līmenī. Ieguldījumus publiskajā infrastruktūrā joprojām kavē jaudas un plānošanas ierobežojumi pašvaldību līmenī. Ir ieviesti pasākumi, lai pārvarētu šos ierobežojumus, bet tie vēl nav devuši stabilus, konkrētus rezultātus. Turklāt ir iespējams uzlabot digitālos publiskos pakalpojumus un publisko iepirkumu. Privātie ieguldījumi ir ievērojami palielinājušies, bet ne visos aktīvu veidos. Reaģējot uz rekordlielu jaudas izmantojumu, ieguldījumi iekārtās ir stabili palielinājušies. Ieguldījumi mājokļu jomā turpina pieaugt. Tomēr pašlaik būvniecības nozare uzrāda jaudas ierobežojumus un cenu pieaugumu. Nedzīvojamo ēku būvniecība reālā izteiksmē ir pieaugusi lēni, kas liecina par to, ka nozīmīga infrastruktūra, iespējams, nav gājusi kopsolī ar ekonomikas vajadzībām.
- (8) Publiskie izdevumi izglītības jomā (4,1 % no IKP 2017. gadā) nerasniedza Savienības vidējo rādītāju (4,6 %). No kopējiem valdības izdevumiem 9,3 % tika izlietoti izglītībai, kas arī ir zem ES vidējā rādītāja (10,2 %). Izdevumi izglītības un pētniecības jomā 2017. gadā saglabājās 9 % apmērā no IKP, nerasniedzot valsts izvirzīto mērķi – 10 % no IKP. Kaut arī izglītības izdevumi reālā izteiksmē palielinājās, ņemot vērā demogrāfiskās attīstības tendences, lielā neveikto ieguldījumu problēma pieauga vēl vairāk. Izmaiņas tiesību aktos, kas ļauj federālajai valdībai veikt tiešus ieguldījumus digitālajā izglītībā papildus federālo zemju piešķirtajiem resursiem (*DigitalPakt*), ir daudzsološas, bet vēl nav uzrādījušas rezultātus. Lai risinātu tādas problēmas kā studentu skaita pieaugums, skolotāju trūkums, digitalizācija un agrīnās pirmsskolas izglītības un aprūpes turpmāka izvēršana, būs vajadzīgs pienācīgs publiskais finansējums. Papildu izdevumiem izglītības un pētniecības un inovācijas jomā ir

⁷ Cikliski koriģētā bilance, atskaitot vienreizējus un pagaidu pasākumus, ko Komisija pārrēķina, izmantojot vispārpieņemtu metodiku.

izšķiroša nozīme attiecībā uz Vācijas potenciālo izaugsmi un pielāgošanos tehnoloģiskajām pārmaiņām.

- (9) Vācija pēdējo gadu gaitā ir guvusi panākumus pētniecības un izstrādes intensitātes palielināšanā, galvenokārt tāpēc, ka palielinājās lielu uzņēmumu izdevumi pētniecībai un izstrādei, jo īpaši vidējo un augsto tehnoloģiju ražošanas nozarēs un konkrēti autobūves nozarē. Mazo un vidējo uzņēmumu pētniecības un izstrādes intensitāte ir ievērojami zemāka par ES vidējo līmeni un turpina atpalikt. Mazie un vidējie uzņēmumi parasti gūst mazāku labumu no sadarbības ar publiskiem pētniecības institūtiem nekā lielie uzņēmumi. Šie divi faktori kaitē inovācijām uzņēmējdarbībā, kam ilgtermiņā ir tendence samazināties. Papildu ieguldījumi pētniecībā un izstrādē ir būtiski ne tikai tādēļ, lai palielinātu inovācijas spējas visā ekonomikā un vairotu produktivitāti, bet arī lai atvieglotu pāreju uz mazoglekļa un aprites ekonomiku, jo īpaši attiecībā uz ilgtspējīgu transportu, videi nekaitīgām enerģijas tehnoloģijām, ekoinovāciju un atkritumu reciklēšanu, un lai vēl vairāk uzlabotu publiskās pētniecības nozares darbību un tās devumu šo mērķu sasniegšanā.
- (10) Vācijas ekonomikas digitalizācija notiek lēni, un mazie un vidējie uzņēmumi joprojām lēni ievieš digitālās tehnoloģijas. Vācija atpaliek no lieljaudas platjoslas (gigabitu ātruma) izvēršanas valsts līmenī, jo īpaši lauku apvidos, kur lielāki ieguldījumi varētu uzlabot ražīguma pieaugumu. Tikai 9 % no Vācijas mājsaimniecībām (2018. gada vidū) ir nodrošināti ar augstas veiktspējas optiskās šķiedras kabeļu tīkliem salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju – 30 %. Tā vietā esošo vara kabeļu tīklu uzlabošana (vektorēšana) joprojām bija dominējošā vēsturiskā operatora vēlamais tehnoloģiskais risinājums. Lai gan daudzi pakalpojumi ir atkarīgi no ļoti ātrdarbīgas savienojamības, 23 700 uzņēmējdarbības parki 2017. gadā nebija savienoti ar optiskās šķiedras kabeļu tīklu, un 28 % no visiem uzņēmumiem nebija piekļuves tīkliem ar pārraides ātrumu vismaz 50 megabiti sekundē. Šādas savienojamības trūkums kavē ieguldījumus, jo īpaši mazo un vidējo uzņēmumu ieguldījumus, no kuriem daudzi atrodas lauku un piepilsētu apvidos. Joprojām ļoti būtiska ir publiskā sektora interese, lai lauku apvidos izvērstu īpaši ātrdarbīgu (≥ 100 Mb/s) platjoslas infrastruktūru, un būtu iespējams izpētīt dažādas citas iespējas, ne tikai subsīdijas. Arī digitālo publisko pakalpojumu un e-veselības sniegums stipri atpaliek no Savienības vidējā rādītāja. Tikai 43 % Vācijas interneta lietotāju 2018. gadā izmantoja e-pārvaldes pakalpojumus (salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju – 64 %). Attiecībā uz e-veselību 7 % vāciešu ir izmantojuši veselības un aprūpes pakalpojumus, kas sniegti tiešsaistē (salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju – 18 %). E-recepti izmanto 19 % ģimenes ārstu (salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju – 50 %).
- (11) Vācijā ir vajadzīgi lielāki ieguldījumi transporta infrastruktūrā un tīras mobilitātes risinājumos, lai risinātu mobilitātes un gaisa kvalitātes problēmas, kā arī lai atbalstītu klimata pārmaiņu mazināšanu un pielāgošanos tām. Autotransporta radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas pēdējo 5 gadu laikā ir palielinājušās. Gaisa kvalitāte Vācijā rada nopietnas bažas, jo īpaši pilsētu teritorijās, kur satiksme veido aptuveni 60 % no kaitīgo NOx emisiju apjoma. Kravu pārvadājumi varētu gūt labumu no attīstītākiem intermodalitātes risinājumiem. Automobiļi joprojām ir visvairāk izmantotie transporta veidi ikdienas satiksmē, un vidējais laiks, kas tiek pavadīts satiksmes sastrēgumā, ir aptuveni 30 stundas gadā. Tiek lēsts, ka sastrēgumi un stāvvietu meklēšana gadā izmaksā 110 miljardus EUR jeb aptuveni 4 % no Vācijas IKP. Lai gan transportlīdzekļiem, kurus darbina ar alternatīvo degvielu, ir vislielākais jauno reģistrāciju pieaugums, šie skaitļi joprojām ir mazi. Automobiļu koplietošana un līdzbraukšana joprojām ir ļoti nepietiekami izmantota. Būs vajadzīgi arī ievērojami

publiskie un privātie ieguldījumi, ņemot vērā jaunas akumulatoru un kritiski svarīgo izejvielu piegādes ķēdes.

- (12) Vācijas elektrotīkli lēnām pielāgojas atjaunojamās enerģijas ražošanai, un joprojām ir vajadzīgi ievērojami ieguldījumi pārvades un sadales tīklos. Būtiska kavēšanās daudzu projektu īstenošanā ir radījuši ievērojamas izmaksas Vācijas un Eiropas elektrotīkliem un elektroenerģijas tirgiem. No 1 800 km gara tīkla projektiem, kas noteikti 2009. gada Enerģotīkla paplašināšanas likumā, daļēji sabiedrības pretestības dēļ līdz 2018. gada otrajam ceturksnim ir ieviesti tikai aptuveni 800 km. Kavēšanās ar tīkla paplašināšanu izraisīs lielākas sastrēgumu izmaksas un radīs lielākus tirgus darbības traucējumus gan Vācijā, gan kaimiņvalstīs. Ieguldījumi enerģotīklos, kas veicina nozaru sasaisti, dažādošanu un piemērotu tīkla infrastruktūru, ir ļoti būtiski energosistēmas elastīguma nodrošināšanai un labākai integrācijai dažādās ekonomikas nozarēs, ņemot vērā enerģētikas un klimata mērķrādītāju sasniegšanu.
- (13) Vācijā mājokļi ir kļuvuši mazāk pieejami cenu ziņā. Kopš 2015. gada gan īres, gan mājokļu cenas ir palielinājušās straujāk nekā to ilgtermiņa vidējie rādītāji, jo īpaši lielajās pilsētās. 2017. gadā 20 % cilvēku vecumā virs 65 gadiem Vācijā saskārās ar pārmērīgi lielu mājokļa izmaksu slogu (t. i., kopējās mājokļa izmaksas veidoja vairāk nekā 40 % no viņu rīcībā esošajiem ienākumiem) salīdzinājumā ar 10 % Eiropas iedzīvotāju vecumā virs 65 gadiem. Iedzīvotājiem ar zemākajiem ienākumiem pārmērīgu ar mājokli saistītu izmaksu rādītājs bija par 10 procentpunktiem augstāks nekā ES vidējais rādītājs – 35,3 %. Valdība reaģēja, pieņemot konkrētus pasākumus, tostarp “cenu bremsēšanu”, kas ierobežoja īres maksu pieaugumu (*Mietpreisbremse*), atbalsta shēmu jauna īpašuma iegādei (*Baukindergeld*), kā arī izmaiņas pamatlikumā, lai federālā līmenī būtu iespējams sniegt finansiālu atbalstu sociālo mājokļu celtniecībai. Tomēr jaunu mājokļu būvniecības pabeigšana joprojām ievērojami atpaliek no pieprasījuma un ir krietni zem valdības noteiktā mērķrādītāja 375 000 jaunu mājokļu gadā. Var būt vajadzīgi turpmāki pasākumi, piemēram, sociālo mājokļu būvniecības paātrināšana, transporta iespēju uzlabošana, kā arī zemes izmantošanas un apbūves noteikumu reforma.
- (14) Vācija ir īpaši guvusi labumu no integrācijas vienotajā tirgū, un tai ir nozīmīga loma tā turpmākajā attīstībā. Tomēr salīdzinājumā ar citām ES dalībvalstīm Vācijā joprojām pastāv lieli konkurences šķēršļi darījumdarbības pakalpojumu nozarē. Tas attiecas uz dažādām jomām, tostarp reglamentētām profesijām, piemēram, arhitektūru, inženierzinātnēm un juridiskajiem pakalpojumiem, kur reglamentējoši ierobežojumi, piemēram, darbību rezerve un regulējums attiecība uz cenām un maksām, ierobežo konkurenci. Tomēr, salīdzinot ar citām dalībvalstīm, arī nereglamentēti darījumdarbības pakalpojumi saskaras ar lielākiem darījumdarbības vides ierobežojumiem. Izmaiņas darījumdarbības pakalpojumu regulējumā, lai palielinātu konkurenci, uzlabotu ieguldījumu un saimnieciskās darbības efektivitāti un lietderību.
- (15) Pēc dažiem uzlabojumiem iepriekšējos gados ir panākts neliels progress iepriekšējā gadā, lai reformētu Vācijas nodokļu sistēmu nolūkā veicināt iekšzemes privātos ieguldījumus un izaugsmi. Nodokļu sistēma joprojām ir sarežģīta, tā kropļo lēmumu pieņemšanu, piemēram, par līdzdalību darba tirgū, ieguldījumiem un finansējumu, un tā varētu sniegt efektīvākus stimulus ieguldījumiem un patēriņam. Vislielākais progress tika panākts darbaspēka nodokļu jomā, bet tas vēl nav redzams datos. Joprojām pastāv iespējas samazināt kropļojošus darbaspēka nodokļus, novirzot nodokļus no darbaspēka uz ienākumu avotiem, kas vairāk atbalsta iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi. Nodokļu slogs darbaspēkam 2018. gadā (nodokļu īpatsvars darbaspēka izmaksās) joprojām bija viens no augstākajiem Eiropas Savienībā gan

vidēji, gan zemu atalgotiem darba ņēmējiem. Darba ņēmēju sociālā nodrošinājuma iemaksas ir īpaši lielas starptautiskā salīdzinājumā, un sociālā nodrošinājuma iemaksas kopumā veido aptuveni divas trešdaļas no nodokļu īpatsvara darbaspēka izmaksās, savukārt ienākuma nodoklis veido vienu trešdaļu. Savukārt ieņēmumi no vides nodokļiem kā daļa no IKP ir vieni no zemākajiem Eiropas Savienībā. Kapitāla izmaksas un faktiskā vidējā uzņēmumu ienākuma nodokļa likme, kas katrā reģionā atšķiras, ir viena no augstākajām ES. Vidējā faktiskā nodokļu likme bija 28,8 % (valsts kopējais rādītājs) salīdzinājumā ar ES vidējo rādītāju – 20 %. Ņemot vērā mijiedarbību starp uzņēmumu ienākuma nodokli, vietējo tirdzniecības nodokli un solidaritātes papildnodokli, uzņēmumu ienākuma nodokļa sistēma ir sarežģīta, saistīta ar augstām nodokļu administrācijas izmaksām un kropļo ieguldījumu līmeni un vietu. Turklāt uzņēmumu ienākuma nodoklis kropļo finansēšanas lēmumus ar stimuliem aizņēmuma finansējuma izmantošanai, un saskaņā ar 2017. gada datiem tas tiek lēsts kā trešais augstākais rādītājs Eiropas Savienībā. Tas, ka tiktu pazeminātas kapitāla izmaksas pašu kapitālam, varētu palielināt privātās investīcijas un stiprināt salīdzinoši pārāk maz attīstīto riska kapitāla tirgu.

- (16) Darba tirgus joprojām ir spēcīgs, bet atsevišķu grupu darba tirgus potenciāls netiek pietiekami izmantots. Nodarbinātības līmenis vecuma grupā no 20 līdz 64 gadiem 2018. gada ceturtajā ceturksnī sasniedza 79,9 %, kas ir viens no augstākajiem rādītājiem ES. Bezdarba līmenis 2019. gada sākumā noslīdēja līdz rekordzēmam rādītājam, proti, 3,2 %. Augstais brīvo darbvieta rādītājs un darbaspēka trūkums kļūst arvien redzamāks, un dažos reģionos un nozarēs tas ievērojami ierobežo ražošanu. Tomēr atsevišķu grupu, piemēram, sievietes un migrantu izcelsmes personu, darba tirgus potenciāls netiek pietiekami izmantots. Vācijā ir ļoti augsts procentuālais īpatsvars sievietēm, kas strādā nepilnas slodzes darbu, – 46,7 %. Darbaspēka nodokļi Vācijā joprojām ir salīdzinoši augsti, tostarp zemu atalgotiem darba ņēmējiem. Konkrētie noteikumi, kas reglamentē kopīgu ienākumu aplikšanu ar nodokļiem laulātiem pāriem (*Ehegattensplitting*), bremzē stimulus otrajam pelnītājam strādāt īpaši ilgāk. Cilvēkiem ar migrantu izcelsmi ir ievērojami zemāks nodarbinātības līmenis nekā cilvēkiem ar vietējo izcelsmi, un šī atšķirība īpaši liela ir sievietēm. Ir veikti pasākumi, lai atbalstītu bēgļu integrāciju darba tirgū, taču joprojām pastāv problēmas, tostarp trūkstošas vācu valodas prasmes, neesošas vai nepārvedamas kvalifikācijas, aprūpes pienākumi pret bērniem un radniekiem, kā arī pieredzes trūkums attiecībā uz neoficiāliem noteikumiem Vācijas darba tirgū.
- (17) “*Baby boomer*” paaudzes aiziešana pensijā Vāciju skar vairāk nekā citas ES dalībvalstis. Ilgtermiņā šīs demogrāfiskās pārmaiņas noslogos Vācijas publiskās finanses, un tās varētu apdraudēt pensiju atbilstību un pasliktināt pašlaik ierobežoto vecāka gadagājuma iedzīvotāju īpatsvaru (vecumā virs 65 gadiem), kuri ir pakļauti nabadzības riskam vai sociālajai atstumtībai. Paredzams, ka līdz 2040. gadam valsts saskarsies ar vienu no lielākajiem valsts pensiju izdevumu palielinājumiem attiecībā pret IKP Eiropas Savienībā (par 1,9 procentpunktiem no IKP), savukārt saskaņā ar 2018. gada ziņojumu par novecošanu (Eiropas Komisija, 2018) paredzams, ka valsts pensiju pabalstu attiecība samazināsies par 4,4 procentpunktiem – līdz 37,6 %. Nesen veikto pensiju reformu rezultātā ir palielināti pabalsti noteiktām iedzīvotāju grupām, tomēr nav skaidrs, vai gūtie sociālie ieguvumi ir samērīgi ar to ievērojamajām fiskālajām izmaksām. Valdība arī noteica divas “staplīnijas” (*doppelte Haltelinie*) – maksimālo pensiju iemaksu likmi 20 % apmērā un minimālo ienākumu kompensācijas likmi 48 % apmērā līdz 2025. gadam. Ir sagaidāms, ka šo ierobežojumu saglabāšana prasīs ievērojamus fiskālos pārvedumus, vēl vairāk palielinot slogu jaunākām

paaudzēm. Turklāt joprojām ir aktuāls jautājums par pensiju ienākumu atbilstību darba ņēmējiem ar zemiem ienākumiem.

- (18) Neraugoties uz aizvien pieaugošo darbaspēka trūkumu, reālo algu pieaugums joprojām ir pieticīgs, savukārt nominālā peļņa 2018. gadā pieauga par 3,1 %. Turklāt nodarbinātības pieauguma koncentrācija labāk apmaksātās pilnas slodzes darbvietās un marginālā nepilnas slodzes darba īpatsvara samazinājums kopējā nodarbinātībā 2018. gadā sekmēja kopējo algu pieaugumu, arī nedaudz apsteidzot ražīguma pieaugumu. Daba koplīgumu slēgšanas sarunu tvērums turpināja samazināties (par 2 procentpunktiem no 2016. līdz 2017. gadam) līdz 49 % valsts rietumu daļā un 34 % valsts austrumu daļā. Pastāv ievērojamas atšķirības attiecībā uz tvērumu dažādās nozarēs, labākam tvērumam esot publiskajā sektorā un rūpniecībā, savukārt pakalpojumu nozarē tvērums ir daudz mazāks. Zemu atalgotie darba ņēmēji kopumā ir guvuši labumu no minimālās algas ieviešanas 2015. gadā. Būtiski palielinājās stundas likmes algu sadalījuma skalas apakšējā daļā, jo īpaši divās zemākajās algu decilēs. Tomēr zemu atalgoto darba ņēmēju īpatsvars 2017. gadā bija 22,5 %, kas joprojām ievērojami pārsniedz ES vidējo rādītāju. To cilvēku skaits, kuri nodarbināti tikai “minidarbos”, 2010.–2018. gadā samazinājās par 6,8 %, un nodarbinātība, uz kuru attiecas sociālā apdrošināšana, tajā pašā laikposmā palielinājās par aptuveni 18,1 %. Stiprinot nosacījumus, lai veicinātu algu pieaugumu, tiktu sekmēts iekšzemes pieprasījums un veicināta līdzsvarošana eurozonā.
- (19) Augšupejošā sociālā mobilitāte izglītības jomā Vācijā ir zema. Valsts avoti apliecina nelielu progresu sociālekonomiskās izcelsmes ietekmes samazināšanā uz izglītības rezultātiem. Vācija ir guvusi labus rezultātus attiecībā uz nesen ieradušos migrantu un bēgļu integrāciju izglītībā un apmācībā. Tomēr cilvēki ar migrantu izcelsmi parasti saskaras ar lielākām problēmām nekā studenti ar vietējo izcelsmi (piemēram, izglītības priekšlaicīgas pamešanas īpatsvars un grūtības atrast mācekļa vietu). Arvien neviendabīgākas klases mudina pielikt lielas pūles, lai pastiprinātu skolotāja profesiju laikā, kad jau tā pastāv ievērojams skolotāju trūkums. Darba ņēmēju dalība pieaugušo izglītībā rada bažas par turpmākiem darba ņēmēju darba tirgus rādītājiem, jo īpaši attiecībā uz 7,5 miljoniem cilvēku, kuriem trūkst lasīšanas un rakstīšanas pamatprasmju.
- (20) Lai gan to cilvēku skaits, kurus apdraud nabadzība vai sociālā atstumtība, kopš tā augstākā līmeņa sasniegšanas 2014. gadā ir samazinājies, joprojām pastāv problēmas ar iespēju vienlīdzību. Konkrētāk, nabadzības vai sociālās atstumtības risks 2017. gadā mazkvalificēto vecāku bērniem bija par 67 procentpunktiem augstāks nekā augsti kvalificēto vecāku bērniem. Šī atšķirība ir ievērojami lielāka nekā vidējā atšķirība (53,9 procentpunkti) Eiropas Savienībā.
- (21) ES līdzekļu plānošana laikposmam no 2021. līdz 2027. gadam varētu palīdzēt novērst dažas no ieteikumos norādītajām nepilnībām, jo īpaši jomās, uz kurām attiecas ziņojuma par valsti D pielikums⁸. Tas ļautu Vācijai pēc iespējas labāk izmantot minētos līdzekļus norādītajās nozarēs, ņemot vērā reģionālās atšķirības.
- (22) Komisija 2019. gada Eiropas pusgada ietvaros ir veikusi Vācijas ekonomikas politikas visaptverošu analīzi un publicējusi to 2019. gada ziņojumā par šo valsti. Tā ir arī novērtējusi 2019. gada stabilitātes programmu un 2019. gada valsts reformu programmu un to, kā īstenoti Vācijai iepriekšējos gados adresētie ieteikumi. Izvērtējumā Komisija ņēma vērā ne tikai programmu lietderību ilgtspējīgas fiskālās un sociālekonomiskās politikas izveidē Vācijā, bet arī to atbilstību Savienības

⁸

SWD(2019) 1004 final.

noteikumiem un norādēm, ņemot vērā, ka ir jānostiprina Savienības vispārējā ekonomikas pārvaldība, turpmākajos valsts lēmumos nodrošinot Savienības līmeņa ieguldījumu.

- (23) Ņemot vērā šo novērtējumu, Padome ir izskatījusi 2019. gada stabilitātes programmu, un saskaņā ar tās atzinumu ir sagaidāms, ka Vācija atbildīs Stabilitātes un izaugsmes paktam,
- (24) Padome ir izskatījusi 2019. gada valsts reformu programmu un 2019. gada stabilitātes programmu, ņemot vērā Komisijas padziļināto pārskatu un šo novērtējumu. Padomes ieteikumi saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 1176/2011 6. pantu ir atspoguļoti 1. un 2. ieteikumā,

AR ŠO IESAKA Vācijai 2019. un 2020. gadā rīkoties šādi.

1. Nepārkāpjot vidēja termiņa budžeta mērķi, izmantot fiskālo un strukturālo politiku, lai panāktu noturīgu augšupejošu tendenci privātajos un publiskajos ieguldījumos, jo īpaši reģionālajā un pašvaldību līmenī. Ar ieguldījumiem saistītu ekonomikas politiku orientēt uz izglītību; pētniecību un inovāciju; digitalizāciju un lielaudas platjoslu; ilgtspējīgu transportu, kā arī enerģijas tīkliem un cenas ziņā pieejamiem mājokļiem, ņemot vērā reģionālās atšķirības. Novirzīt nodokļus no darbaspēka uz avotiem, kas vairāk atbalsta iekļaujošu un ilgtspējīgu izaugsmi. Stiprināt konkurenci darījumdarbības pakalpojumu un reglamentēto profesiju jomā.
2. Mazināt stimulus strādāt vairāk stundu, tostarp augstu nodokļu īpatsvaru darbaspēka izmaksās, jo īpaši zemu atalgojamiem darba ņēmējiem un otrajiem pelnītājiem. Veikt pasākumus, lai nodrošinātu pensiju sistēmas ilgtermiņa ilgtspēju, vienlaikus saglabājot atbilstību. Stiprināt nosacījumus, kas atbalsta lielāku algu pieaugumu, vienlaikus ievērojot sociālo partneru lomu. Uzlabot nelabvēlīgā situācijā esošu grupu izglītības rezultātus un prasmju līmeni.

Briselē,

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*